

Hvideruslands håb er både svagt og stærkt

Af **Andrey Kazankov**

Oppositionslederen Svetlana Tikhanovskaja er lige så smuk og sårbar som det hviderussiske folk, der forsøger at bekæmpe landets brutale diktator med fredelige protester og kærlighed.

I skrivende stund (28. august 2020, red.) er det uvist, om revolutionen i Hviderusland (Belarus) resulterer i, at landets mangeårige diktator, Aleksandr Lukasjenko, bliver tvunget til at gå af. Eller om Lukasjenko formår at knuse protestbevægelsen. Eller om protesterne fortsætter i det uendelige, mens diktatoren alligevel beholder magten.

Uanset udfaldet må vi løfte på hatten for hviderusserne, der kæmper en ulige kamp mod det brutale og primitive diktaturstyre i deres elskede land. De gør det, fordi deres ”hjerter kræver forandring”, som det hedder i en af de sange, der bliver spillet allermest i Hvideruslands gader.

For det er kærlighed, der driver det hviderussiske folk. Kærligheden til deres land. Og til deres nærmeste. Såle-

des vil oppositionslederen Svetlana Tikhanovskaja bygge et demokratisk, frit og rigt samfund op. Men hun vil også have sin mand Sergej ud af Lukasjenkos fængsel. Tikhanovskaja er ikke kun oppositionens håb. Hun er også det perfekte symbol på den hviderussiske kærlighedsrevolution. Hun er svag, men alligevel stærk. Sårbar, men udholdende.

Hun lukker øjnene og tager dybe indåndinger, når tilhængerne og journalisterne ikke kan se hende. Hver dag må hun overvinde sig selv og finde kræfterne til at fortsætte kampen. Det samme gør tusindvis af demonstranter, der står over for den voldsomme ordensmagt, og arbejdere, der forsøger at strejke på fabrikkerne og i minerne.

Hviderusserne er blevet for moderne og for europæiske til at have en tidligere leder af et sovjetisk kollektivt landbrug i præsidentpaladset. Det er tydeligt for enhver, at Lukasjenko har et flertal af befolkningen imod sig.

Men han har stadigvæk politiet, sikkerhedstjenesten og militæret på sin side og er tilsyneladende parat til at forsvare sin magt til den bitre ende. Måske vinder han denne omgang; med

eller uden Vladimir Putins hjælp. Men på længere sigt skal hviderusserne nok blive frie. Folk i Belarus er allerede frie indeni.

Svetlana Tikhanovskajas tale til den hviderussiske nation **28. juli 2020**

Goddag, kære hviderussere!

Præsidentkandidat Svetlana Tikhanovskaja henvender sig til jer. Det er kun anden gang, at I ser mig på tv. Den nuværende regering frygter, at I ville kunne lide mig, og derfor tillader man kun én person at komme på TV.

Jeg er 37 år og uddannet pædagog og filolog. Jeg har arbejdet som sekretær og oversætter, taler flydende hviderussisk, russisk og engelsk. Jeg er ikke politiker. Min mand, Sergej Tikhanovskij, ønskede at blive præsident i Hviderusland, og på grund af dette er han nu i fængsel, men jeg ønsker at blive præsident for at genoprette retfærdigheden i dette land.

Min mand er blevet skind og ben i sin isolationscelle, og jeg måtte sende vores børn ud af landet, fordi myndighederne truede mig med dem. Min kampfælle, Veronika Tsepkalo, måtte hurtigt sende sine børn ud landet, fordi der også fremkom trusler mod hendes børn. Valerij Tsepkalo har forladt Hviderusland, fordi der kom informationer om en forestående anholdelse af ham. Viktor Babariko er anklaget med endnu en opfundet og fabrikeret anklage. Det er nyhederne fra de seneste par dage.

Men der er også gode nyheder. Sammen med mine kolleger Maria Kolesnikova og Veronika Tsepkalo har jeg turneret rundt til ti hviderussiske byer og demonstreret. Det var helt ufatteligt! I hver by kom tusindvis af mennesker! Titusindvis af folk med ild i øjnene. Pensionister, studerende, arbejdere, lærere. Folk af alle aldre og professioner. De ønsker alle at udskifte den nuværende regering, de ønsker alle forandring. Tak til dem for dette, tak til dem for dette. I denne uge fortsætter vi med at rejse rundt til byer og mødes med jer.

For et år siden startede min mand Sergej Tikhanovskij projektet 'Et Land til Livet'. Et projekt, som skræmte regeringen. Han fortalte om lovløshed og kaos, korruption og dårlig ledelse, han mødtes med folk med forskellige professioner, rejste rundt i Hviderusland og lyttede til almindelige mennesker fra landet og mindre byer. Der var megen smerte i deres fortællinger,

en masse skuffelse og uforståenhed overfor, hvorfor de skal leve så dårligt. Det var ærlige historier om, hvilke betingelser størstedelen af hviderusserne lever under, mens deres regering kører i luksuriøse biler, flyver i ufatteligt dyre fly og bor i paladser af guld. Nu er Sergej i fængsel for sine holdninger, men jeg står i hans sted. Jeg rejser rundt i landet og mødes med hviderussere, som ønsker et nyt liv.

Jeg har taget en beslutning om at fortsætte min mands sag og registrere mig som præsidentkandidat i hans sted. Myndighederne registrerede ikke Sergej Tikhanovskij og andre stærke kandidater: Viktor Babariko og Valerij Tsepkalo. Men de har registreret mig. Det er nu min mission, mit primære mål og mit livs opgave at gøre hviderussernes håb til virkelighed. Hjælp mig med dette. Hjælp os alle.

I 26 år har den nuværende præsident været ved magten. Ikke fordi det var folkets ønske, men fordi han ikke vil gå af. De skræmmer jer, optegner forfærdelige billeder af fremtidens Hviderusland med en ny præsident. De manipulerer jer, opfinder ikkeeksisterende farer og bedrager jer.

De skræmmer jer med, at hvis I ikke vælger den nuværende regering, så vil Majdan-lignende protester opstå her (reference til opstand og vold på Majdan-pladsen i Kyjiv, Ukraine i 2014, red.).

Faktisk er det slet ikke tilfældet. Jeg er uddannet lærer, mine kolleger i staben, Babariko og Tsepkalo, er musikanter og IT-manager. Deres tilhængere, mine tilhængere og min mand Sergej Tikhanovskijs tilhængere er almindelige hviderussere med forskellige professioner. Blandt disse er læger, pensionister, arbejdere, studerende, forretningsmænd, lærere, sælgere, bibliotekarer, ingeniører. Mod alle disse fredelige mennesker er det den øverstbefalende, som har magt og våben. Så hvem ønsker at skabe et Majdan her? Han eller vi? Vi kalder til valg, og regeringen kalder til Majdan-lignende tilstande. Vi siger, at vi ønsker en ny præsident, og regeringen svarer os, at så vil der opstå et Majdan her. Vi siger, at størstedelen af hviderussere ønsker at leve i et frit, rigt land, og regeringen truer os med Majdan.

Forestil jer, at I ønsker, at en fremmed person skal forlade jeres hjem. Han er uhøflig overfor jer, går i støvler og lægger fødderne på bordet, han giver jeres børn nakkedrag, tramper jeres have ned, råber, skræmmer jer. I beder ham gå, og han siger til jer, at hvis I smider ham ud, vil han bruge magt. "Vil I have et Majdan her, eller hvad?" spørger statsmagten. Nej, det ønsker vi ikke. og vi vil heller ikke tillade at statsmagten skaber den. Når denne regering går af, vil der ikke blive et Majdan. Det bliver en festdag.

De skræmmer jer med, at uden den nuværende regering vil Hviderusland blive prisgivet Rusland og NATO, og en krig vil begynde.

Faktisk er det slet ikke tilfældet. Hvideruslands uafhængighed er det vigtigste, vi har. Suveræniteten er det vigtigste, vi har. Men vi forhandler ikke med og benytter vores uafhængighed og suveræniteten som afpresning og afgiver den år for år, som den nuværende regering gør. Myndighederne siger, at hvis hviderusserne ikke er lydige, hvis de ikke tjener regimet og tolererer det, så vil de overdrage landets suveræniteten. Forestil jer, at en fremmed person fortæller jer, at han vil tage jeres barns frihed og give det til andre mennesker, overlevere det til et børnehjem, hvis ikke I hører efter. ”Ønsker I at miste jeres uafhængighed, eller hvad?” spørger statsmagten. Nej, det ønsker vi ikke. Og det vil vi ikke lade statsmagten gøre det mod os. Når denne regering går af, mister vi ikke vores uafhængighed. Vi vinder friheden.

De skræmmer jer med, at uden den nuværende regering vil jeres pension ikke længere blive udbetalt.

Faktisk er det slet ikke tilfældet. Regeringen afpresser jer med pensioner, der i højere grad minder om almisser. Det er ikke regeringen, som betaler jeres pension. Det er jeres børn og børnebørn, som betaler den gennem deres skat, og derefter giver yderligere til deres ældre ud af deres løn, fordi det ikke er muligt at leve af disse pensioner. Hvis børnebørnene rejser væk, så er der ingen til at betale pensionerne. Og de vil rejse væk, hvis vi træder ind over den 26-årige grænse og fortsætter med denne regering. Mennesker, som har arbejdet hele deres liv, skal kunne købe kød til sig selv og ikke kun det billigste brød. De skal kunne lege med deres børnebørn og ikke sælge bær på gaden hele natten for at kunne købe den mest almindelige medicin. Vi ved, hvordan vi kan gøre disse pensioner mange gange større. Vi har ikke brug for 17 boliger, som de har i den nuværende regering. Vi har ikke brug for privatfly til hundrede millioner dollar. Vi har ikke brug for dyre begivenheder for præsidenten og hans familie på folkets regning. Vi vil ikke bruge jeres børns og børnebørns skat på underholdning, som den nuværende regering gør. Vi vil bruge den på pension, fordi det er vores hellige pligt.

Forestil jer, at jeres chef har taget en del af jeres løn og brugt den på aftensmad på en restaurant, mens I kørte med bussen hjem efter en lang arbejdsdag, og han siger til jer, at I skal være taknemmelige for dette. ”Vil I have, at jeres pension bliver nedsat, eller hvad?” spørger statsmagten. Nej, det ønsker vi ikke. Og vi vil ikke lade den gøre det mod os. Når denne regering går af, bliver pensionen ikke mindre. Det vil i stedet endelig blive muligt at købe gaver til jeres børnebørn for jeres pension.

De skræmmer jer med, at økonomien vil kollapse, virksomheder og fabrikker vil blive solgt og lukket, og arbejderne fyret.

Faktisk er alt dette allerede sket. Økonomien er allerede ved at bryde sammen, virksomheder og fabrikker lider tab, og arbejdere bliver fyret. De ar-

bejdere, som endnu ikke er blevet fyret, modtager en miserabel løn og skal høre på uforskammede irettesættelser fra bureaukrater. Hviderussiske virksomheder, som var giganter og vores industrielle stoltheder, er forvandlet til boligobjekter og lejes ud. Folk arbejder for håndører, og man truer endda med at fratage dem disse, hvis ikke de stemmer på den nuværende regering. Vi ved, at vores produktion kan være effektiv, hvis vi lader professionelle fagfolk lede den. Men lige nu har de ikke lov til at arbejde, de sættes i fængsel, og mange af dem er taget til udlandet. Blandt hviderusserne er der mange gode ledere og værdsatte specialister, som ved, hvordan man kan bevare vores fabrikker, hæve lønningerne, gøre virksomhederne rentable og arbejdernes erhverv værdsatte og respektable. Når denne regering går af, så lukker virksomhederne ikke. De vil endelig stoppe med at trække landets og vores alles økonomi til bunds.

De skræmmer jer med, at uden den nuværende regering vil ingen vide, hvordan man driver staten.

Faktisk er det den siddende regering, som ikke ved, hvordan man driver staten, så folk kan leve og ikke bare leve op til det, som deres løn tillader dem, og så unge mennesker ønsker at blive i landet. De skræmmer jer med oppositionen, men i Hviderusland er der ingen opposition. Der er mange kloge, talentfulde, modige og kreative mennesker, som ikke får lov til at lede. Regeringen mejer hø, samler meloner, sorterer kartofler og beskæftiger sig med sin egen berigelse, mens halvdelen af budgettet finansieres af private virksomheder. Forestil jer, at jeres børns skole ledes af en uuddannet rektor. Han kender ikke fagene, laver stavfejl, kommer fuld på arbejde, slår skolebørnene over fingrene med lineal og modtager en klækkelig løn for det, modtager ingen klager fra forældrene og tilkalder politiet hver gang, I taler om at få en ny rektor. Når denne regering går af, bliver Hviderusland ikke fattigt – Hviderusland vil derimod endeligt slutte med at være fattigt.

Valget, som afholdes 9. august, bliver ikke et frit og fair valg. Ingen af de dygtige ledere er blevet registreret som præsidentkandidater: Sergej Tikhonovskij og Viktor Babariko er bag tremmer, og Valerij Tsepkalo var nødt til at forlade landet for at undgå arrestation.

Derfor er det vigtigste punkt på mit valgprogram nye fair og frie valg med deltagelse af alle alternative kandidater samt transparens i stemmeoptællingen. Stemmer I på mig, så stemmer I for nye fair og frie valg.

Jeg har modtaget støtte fra holdene bag Viktor Babariko og Valerij Tsepkalo, og de bedste eksperter, offentlige organisationer og partier arbejder sammen med os. Vi har oprettet et stærkt hold for at føre Hviderusland mod et frit og lykkeligt liv. Jeg er sikker på, at det er, hvad størstedelen af vores borgere ønsker, og derfor regner jeg med jeres støtte og deltagelse.

For at dette valg kan lykkes, er vi nødt til at forene os.

Jeg opfordrer jer til ikke at stemme tidligt. Hvis I stemmer tidligt, giver man jeres stemmer til den siddende regering. Ledere, som tvinger til tidlig afstemning, skal vide, at det er ulovligt og medfører en straf på 15 basisenheder ("Базовая величина", en slags indikator på, hvad man får for pengene, bruges af myndighederne ved udbetaling af pensioner, sociale ydelser, understøttelse og ved opkrævning af skatter, afgifter, bøder med mere. Ultimo august svarer en BB til 27 hviderussiske rubler eller 65 kroner). Jeg beder jer om at komme til afstemningen 9. august (helst om eftermiddagen) og stemme på mig, Svetlana Tikhanovskaja, og beskytte jeres stemmer.

Jeg, Svetlana Tikhanovskaja, præsidentkandidat i republikken Hviderusland, vil bede jer, kære hviderussere, om følgende.

For det første, opfordrer jeg jer til *ikke* at blive hjemme 9. august – ellers stemmer I på den nuværende regering. Hvis vi bliver hjemme og ikke går til valg, vil det være en sejr til den nuværende regering. Regeringen skal forstå, at vi er det absolutte flertal, og at vi aldrig vil forblive tavse. Jo højere valgdeltagelse, desto sværere bliver det at stjæle vores stemmer. Jo højere valgdeltagelse, desto tydeligere vil forfalskningen blive. Kommissionens medlemmer bærer det strafferetlige ansvar for stemmeforfalskning. Jeg beder dem om ikke at glemme dette.

Efter at vi har modtaget de for hele landet åbenlyse resultater af valget 9. august 2020, er alle nødt til at respektere befolkningens valg, ellers må vi forsvare vores stemmer.

Efter tiltrædelsen som præsident vil jeg tage alle foranstaltninger for at bevare stabiliteten i landet og for at kunne afholde fair valg. Alle nødvendige tiltag vil være gennemført inden for et halvt år. I denne overgangsperiode vil der være orden, fred og et intensivt arbejde for et nyt valg.

For det andet, så se på dette hvide bånd. Husk det. Lav selv sådan et bånd ud af hvilket som helst tilgængeligt materiale. Lav flere bånd, del dem ud til andre. Bær det allerede nu og helt bestemt på valgdagen. Et hvidt bånd om håndleddet er symbolet for folk, der er uenige med regeringen. Det er en måde at se sine ligesindede på, at forstå hvor mange vi er, og at forene os.

For det tredje, så bliv ikke på sidelinjen. Deltag i vores legitime demonstrationer, tal med dine pårørende, uddel båndene, tag jeres venner med på valgdagen, diskuter med myndighederne, udtryk jeres mening.

For det fjerde: Vi har oprettet internetplatformen 'Stemme'. Den registrerer vores stemmer på valgdagen. Find den, registrér jer og følg anbefalingerne. På den måde kan vi optælle det reelle stemmeantal.

Og nu vil jeg fortælle jer om, hvilket land vi kan leve i. I dette land går jeg ned ad gaden i min lille fødeby, og den ser smuk ud. Den er velplejet og pæn,

byens borgere vælger selv deres ledere, beslutter selv hvad, der skal bygges i byen, siger deres mening, som der lyttes til. Folk (i min fødeby, red.), som arbejder i en lidt større naboby, bestræber sig ikke på at flytte til denne. Det er der ikke behov for. Det er hyggeligt og behageligt at bo i sin lille fødeby. Hvorfor skulle man tage til en stor, larmende by? Her er der stille, friskt, smilende naboer, som du har kendt fra barnsben, rene hospitaler, rettidig lægehjælp, gode butikker og arbejde til en anstændig løn. Uden for byen er der en virksomhed og en fabrik. Her arbejder størstedelen af borgerne. Virksomheden og fabrikken er vores bys og hviderussisk industris stolthed. Ingeniører og arbejdere har en god indkomst, de kommer hjem fra arbejde i godt humør, de er glade for at tale med ledelsen, de frygter ikke besøg af bureaukrater fra storbyen, og de irettesættes ikke som frække teenagere.

Unge mennesker, som er kommet til Minsk og andre byer for at studere, er ikke bange for forflytning. For de vil ikke blive flyttet 200 kilometer væk hjemmefra, fordi i dette land er der ingen obligatorisk fordeling. Nyuddannede journalister behøver ikke arbejde med propaganda og skrive usande artikler i lokalaviser, og nyklækkede læger og lærere vælger selv, hvor de vil praktisere. De arbejdsløse i dette land bliver ikke beskattet, men modtager derimod en god, månedlig understøttelse, som de kan leve for i en måned, og ikke i én dag, og de søger efter nye jobs.

I vores by er der mange pensionister, men der er også en del unge. De gør ikke alt i deres magt for at forlade landet, fordi de har alt i dette land – fremtidsudsigter, velstand og respekt. Ungdommen besøger deres bedsteforældre, de drikker te og spiser boller og taler om forskellige ting. Ungdommen behøver ikke bede deres ældre om ikke at stemme på den nuværende regering. Den regering er der ikke længere, og unge mennesker kan leve lykkeligt, studere og arbejde i fred. I skolerne og på universiteterne får lærerne en høj løn. De maler ikke selv væggene på kontoret, de går ikke til de studerendes værelser og tvinger dem til at tage til fejring for Den Hviderussiske Republiks Ungdomsorganisation (BPCM). Derimod har Den Hviderussiske Republiks Ungdomsorganisation nu fået et andet navn, og man bliver ikke længere tvunget til at blive medlem, for alle vil faktisk gerne være med. Nu er der mange af sådanne ungdomsorganisationer. Det er en ære at tilslutte sig sådan en organisation. Der er der mange gode, unge mennesker og ligesindede, som ikke tvinges til at grave efter kartofler.

TV er i dette land ikke synonymt med løgne og propaganda. Det er interessant at se, og det er ikke skamfuldt at arbejde der. Budgetpenge i dette land bruges på dets borgere og ikke på statsmagten. Præsidenten kører i en almindelig bil, flyver med almindelige fly og hans badeværelse er ikke belagt med guld. Af disse grunde er pensionen i dette land høj, og bedste-

forældre forkæler deres børnebørn med legetøj og behøver ikke vente med at tænde lys for at spare strøm. Deres børn er forretningsfolk. At være forretningsmand i dette land er ufarligt. Staten skaber alle forudsætninger for forretningsfolk, fordi den forstår, at forretningsfolk er lig med arbejdspladser, skatter og landets velfærd. De sidder ikke i fængsel for økonomisk kriminalitet. Der er ikke brug for mange fængsler i dette land, fordi folk er ikke fængslet på falske anklager eller for frie tanker, for deres holdninger, for at færdes på gaden, for at ønske at blive præsident. Amnesti forekommer ofte i dette land, og ikke kun når statsmagten har brug for at stille folket tilfreds.

Politiet og militæret er respekteret i dette land. Selvfølgelig er de det! De er vores beskyttere. Vi er lykkelige for, at vores skatter går til at lønne folk, som passer på os. Man kunne slet ikke drømme om, at statsmagten ville bruge sine magtstrukturer til at gå imod sit eget folk. At de ville gå mod sine hviderussere med kæppe og skjolde. At fire af dem ville slå på én person for flaget i hans hånd. At de ville trække en fredelig person ud af mængden, ind i en vogn og efterlade ham med blåmærker på håndledene. Og selv hvis statsmagten udstedte en ulovlig ordre, så ville politiet og militæret i dette land aldrig, aldrig udføre den.

Vi ankommer til landsbyer, hvor der ikke er ødelæggelse eller øde, men hvor landbrug er vores stolthed og udgør en blomstrende eksportindustri, som beskæftiger mange landmænd og husholdninger.

Hvis der skulle opstå ulykker, pandemi eller kriser i landet, så vil folk vide, hvad der foregår. Man lyver ikke for dem, man skjuler ikke de reelle antal døde og syge for dem. Man sætter ikke deres helbred på spil, man bytter det ikke for muligheden for at forblive i præsidentstolen en smule længere, mens man dog gør alt for at redde sine egne kære.

Valgdag er i dette land en festdag og ikke et fupnummer. Her udskiftes præsidenter, de regerer ikke hele livet og bliver rige, mens folket lever i fattigdom.

Vi har aldrig boet i dette land. Men vi kan miste dette land for evigt. Lad os sammen sørge for, at det ikke sker. Vi er flertallet. Deltag i valget 9. august og stem på mig, Svetlana Tikhanovskaja. Jeg er et simpelt menneske, en almindelig hviderusser, kvinde og mor, som ønsker og kan ændre vores liv til det, vi fortjener. Lad os sammen bygge et land, som man kan have et liv i!

Oversat fra russisk af Simone Fabricius Kovaltsenko